

Undervisningsministeriet
Den 29. september 2006

Forslag til lov om ændring af lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven) (Fleksible tilrettelæggelsesformer)

Modtagne høringssvar

Undervisningsministeriet har modtaget i alt 23 høringssvar, jf. vedhæftede bilag med oversigt over, hvilke myndigheder og organisationer der har afgivet høringssvar, herunder hvilke der har haft bemærkninger m.v.

Bemærkninger til lovforslaget

Udover de punkter, der omtales i det følgende, er der i lovforslaget indarbejdet enkelte mere tekniske, herunder lovtekniske, ændringer i forhold til det udkast til lovforslag, der blev sendt til høring den 8. september 2006.

Aalborg Kommune, Kultur- og fritidsforvaltningen er generelt positivt indstillet over for ændringer af lovgivningen på aftenskoleområdet, der kan være med til at udvikle og modernisere området og hermed også om intentionerne bag lovforslaget, men finder, at forslaget vil medføre betydelige administrative konsekvenser (flere beregninger, større kontrol m.v.) både for foreninger og kommuner. Forvaltningen ser endvidere et problem i tidsperspektivet i lovændringen. Forslaget om, at de fleksible tilrettelæggelsesformer ikke skal omfattes af de almindelige regler om mellemkommunale betalinger, vil medføre store økonomiske konsekvenser for mange kommuner/aftenskoler. Endelig gør forvaltningen opmærksom på et projekt om digitalisering af aftenskoleområdet, hvor man håber, at Undervisningsministeriet vil indgå som en konstruktiv medspiller.

Amatøernes Kunst & Kultur Samråd mener, at koncerter og lignende praksisformer mangler som eksempler på rammer for fleksible tilrettelæggelsesformer, ligesom udgiftstyperne også kan omfatte solistløn. Herudover kommenteres de særlige problemer, som grupper, der specifikt beskæftiger sig med kunst og æstetiske udtryksformer, har. Det bør være et lovkrav, at kommunerne etablerer folkeoplysningsudvalg og kulturelle samråd med kompetence i forbindelse med fastlæggelsen af den kommunale tilskudspolitik og den konkrete tilskudsfordeling. Fjernelsen af lovkravet om 5 pct. puljen til forsøg og udvikling var et demokratisk og fagligt tab for området.

AOF Danmark konstaterer, at lovforslaget stort set svarer til Oplysningsforbundenes Fællesråds oprindelige forslag om fleksible tilrettelæggelsesformer. Tilfreds med at muligheden for fleksible tilrettelæggelsesformer kommer til at gælde i alle kommuner fra 1. januar 2007. Ændringsforslaget anbefales, idet der ønskes fastsat regler for, hvordan fjernundervisning kan indgå i aftenskoletilbuddet. Gennemførelse af aktiviteter af særlig samfundsmæssig betydning uden deltagerbetaling vil dog give en langt større mulighed for borgerinddragelse i det lokale demokrati

Børne- og Kulturchefforeningen er enig i forslagens intentioner og finder det positivt, at den enkelte aftenskole selv afgør, om den vil benytte sig af muligheden for fleksible tilrettelæggelsesformer, at der opkræves deltagerbetaling på tværs af kommunegrænser, og at ordningen kan blive evalueret efter tre år.

Dansk AmatørMusik Union – DAMU hilser forslaget velkomment, men ønsker fleksible tilrettelæggelsesformer suppleret med ”koncerter og lignende æstetiske praksisformer”, ligesom de nævnte udgiftstyper foreslås tilføjet ”solistløn”. Endelig foreslås begrebet ”æstetiske tilrettelæggelsesformer” tilføjet i bemærkningerne. Herudover fremføres kommentarer specielt om kommunernes lokaleanvisning for kor og orkestre.

Danske Orkesterdirigenter tilslutter sig forslaget, som ses som mulighed for at lave prøveforløb, der afslutter med koncert. Støtter i øvrigt Musisk Oplysningsforbunds høringssvar.

Dansk Firmaidrætsforbund har ikke bemærkninger til forslaget om fleksible tilrettelæggelsesformer, men ønsker afklaret, om forslaget om, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at minde uforbrugte tilskud af 10 pct. puljen overføres til næste års pulje, indebærer en risiko for, at foreningen vil have et mindre beregningsbeløb, når næste års budget skal laves, og dermed løbe en risiko for at blive beskåret.

Dansk Folkeoplysnings Samråd og Oplysningsforbundenes Fællesråd (AOF, DOF, FOF, LOF og NETOP) bakker op om forslaget og giver tilsagn om at medvirke konstruktivt til den fortsatte proces og med at omsætte den senere vedtagne lov til konkret udvikling i den lokale folkeoplysning.

Dansk Oplysnings Forbund anbefaler lovforslaget. Er enig i, at aftenskolerne ikke på folkesundhedsområdet skal konkurrere med de lokale idrætsforeninger, men finder det dog vanskeligt at se, hvordan skolerne med nogen rimelighed skal kunne gennemføre undervisning i sundhedsfag, uden at dette inddrager undervisning i motion og pulsforøgende øvelser. Motion er en så væsentlig del af indsatsområdet, at det vil være rimeligt, at aftenskolerne kan udbyde dette i en samlet sundhedsindsats. Herved kan der etableres et helt naturligt samarbejde med idrætsforeningerne, som ved etablering af motionshold efterfølgende eller undervejs i undervisningsforløbet har mulighed for at overtage aftenskoledeltagerne, når de har gennemgået undervisningsforløbet.

De Samvirkende Invalideorganisationer finder en friere tilrettelæggelse, der lever op til deltagernes ønsker og krav om undervisningsemner og former, positivt, men påpeger, at en mulighed for fri løndannelse inden for de 40 pct. kan indebære, at mange dygtige og inspirerende lærere vil foretrække at have aktiviteter under fleksible tilrettelæggelsesformer med den konsekvens, at lærere, der accepterer en lavere løn, underviser på almindelige hold. Herudover påpeges, at mulighederne for, at mennesker med handicap deltager i efter- og videreuddannelse, fortsat er begrænset af, at Undervisningsministeriet ikke har implementeret sektorsvaret fuldt ud. Det er endvidere en forudsætning, at der afsættes de fornødne midler til dækning af handicapbetingede udgifter. DSI finder, at der til folkeoplysningen må knyttes en ordning med specialpædagogisk bistand, hjælpemidler, særligt tilrettelagte materialer, kompensation og personlig hjælp.

Folkeligt Oplysnings Forbund noterer sig, at der ikke er stillet forslag om ændring af folkeoplysningslovens § 11, stk. 5, og at den lokale tilskudsmodel skal fastsættes, så det samlede tilskud ikke overstiger 1/3 af udgifterne, hvorfor det vil være hensigtsmæssigt at angive, hvordan udgifterne til fleksible tilrettelæggelsesformer indgår. FOF anfører videre, at det skal være muligt at aflønne andre grupper end lærere og ledere, men ønsker eksempler herpå, ligesom FOF bemærker, at behovet og ønsket alene har været, at der skal kunne aflønnes med en lavere sats for at sikre, at fleksible tilrettelæggelsesformer ikke kan bruges som ”lønskruer”. FOF finder det misvisende at kalde 40 pct. puljen en pulje, da de 40 pct. blot er en del af 90 pct. af tilskudstilsagnet, hvorfor tilbagebetaling af for meget udbetalt tilskud følger de almindelige regler i folkeoplysningslovens § 31. Konkret foreslås under ændringspunkt 6, at sidste punktum tages ud. FOF bemærker i øvrigt, at lovforslaget vil blive fulgt op af en bekendtgørelse, og lægger i øvrigt afgørende vægt på, at ordningen skal evalueres.

Bemærkninger:

Ministeriet er enig i, at det er nødvendigt at angive, hvordan udgifterne til fleksible tilrettelæggelsesformer indgår. Lovforslaget er ændret, så det nu direkte kommer til at fremgå af folkeoplysningslovens § 11, stk. 5, jf. lovforslagets ændringspunkt 7. Kommunernes Landsforening har tilsluttet sig den nye affattelse af folkeoplysningslovens § 11, stk. 5, og meddelt ministeriet, at Landsforeningen ikke finder, at bestemmelsen vil medføre merudgifter for kommunerne. Ministeriet er endvidere enig i, at sidste punktum i § 8, stk. 3, jf. ændringspunkt 6, er overflødig. Lovforslaget er ændret, så sidste punktum i § 8, stk. 3, er taget ud, jf. lovforslagets ændringspunkt 6.

Folkevirke vurderer, at forslaget vil være til gavn for det frivillige folkeoplysende arbejde, og at det vil imødekomme udviklingspotentialer i de lokale kredse.

Fritid & Samfund er positivt indstillet over for forslaget. Kravet om, at tilskuddet ikke kan overstige 1/3 af udgifterne til det enkelte hold, bør dog frafaldes, så puljen kan administreres på samme måde som 10 pct. puljen til debatskabende aktiviteter via lokale retningslinjer. Der er endvidere behov for en præcisering af, hvad der forstås ved holddannelse.

Fritidssamrådet i Danmark hilser forslaget om fleksible tilrettelæggelsesformer velkommen, men påpeger samtidig, at det vil medføre øget administration. Fritidssamrådet stiller forslag om, at regler om tilskud til aftenskoleområdet ophæves, og der i loven som hovedprincip indføres et krav om, at der skal ydes tilskud til undervisning, og at det decentraliseres til kommunerne at fastsætte de nærmere tilskudsregler. Samrådet opfordrer til, at de fleksible tilrettelæggelsesformer følges meget nøje af en gruppe af brugere og administratorer, så der om tre år kan foreligge et forslag til nogle let administrerbare og afbureaukratiserede regler. Fritidssamrådet ser helst, at reglerne tidligst træder i kraft den 1. januar 2008, eventuelt den 1. august 2007. Fritidssamrådet har ingen bemærkninger til ændringen vedrørende mulighederne for at overføre ikke forbrugte 10 pct. tilskud.

Kommunernes Landsforening er overordnet positiv over for forslaget, men finder ikke, at der er praktisk mulighed for, at lovændringen kan træde i kraft den 1. januar 2007., hvorfor man foreslår, at bestemmelserne først træder i kraft 1. januar 2008, eventuelt således, at det i 2007 kun være op til den enkelte kommune at afgøre, om forslaget skal gennemføres i kommunen. KL lægger afgørende vægt på, at fleksible tilrettelæggelsesformer ikke kommer til at betyde, at der samlet kommer mindre aftenskolevirksomhed for de kommunale bevillinger til områder end i dag og beder Undervisningsministeriet om at følge denne problemstilling tæt. KL gør opmærksom på, at lovændringen kan medføre en række afgrænsningsproblemer og anmoder om, at det i bemærkningerne klart understreges, at det i sådanne tvivlstilfælde er folkeoplysningsudvalget, der træffer afgørelse. KL er uenig i, at lovforslaget kun i meget beskedent omfang vil påvirke den kommunale administration af loven. Endelig anmoder KL om, at det præciseres, at kommunernes forpligtelse til at varetage lønadministrationen for visse aftenskoler, jf. folkeoplysningslovens § 12, kun gælder i det omfang, aftenskolerne vælger at benytte lønsatserne i Undervisningsministeriets lønbekendtgørelse.

Bemærkninger:

Ministeriet er enig i, at folkeoplysningslovens § 12 er knyttet til de centralt fastsatte lønsatser. Dette er præciseret ved en tilføjelse til folkeoplysningslovens § 12, jf. lovforslagets ændringspunkt 8.

Kulturelle Samråd i Danmark og Musisk Oplysningsforbund er tilfredse med forslaget. De særlige problemer, som grupper, der specifikt beskæftiger sig med kunst og æstetiske udtryksformer, har, vil fleksible tilrettelæggelsesformer kunne råde bod på. De fleksible tilrettelæggelsesformer bør i bemærk-

ningerne suppleres med ”koncerter og lignende æstetiske praksisformer”, ligesom de nævnte udgiftstyper foreslås tilføjet ”solistløn”.

Københavns Kommune, Kultur- og Fritidsforvaltningen

Forvaltningen støtter intentionerne bag lovforslaget, men peger på en række forhold, der indebærer, at forvaltningen ikke kan tilslutte sig forslaget, som det ligger. Forvaltningen finder, at forslaget er en yderligere bureaukratisering af området, der vil få ganske betydelige administrative konsekvenser, som man vil kræve sig kompenseret for. Forvaltningen peger blandt andet på en konflikt mellem forslaget og lovens lokaletilskudsregler og beregning af lederhonorar. Forvaltningen fremfører endvidere, at kommunalbestyrelsen efter lovens § 6, stk. 2, kunne afsætte midler til særlige indsatsområder og fremsætter herudover et alternativt forslag. Forvaltningen kan heller ikke tilslutte sig forslaget om, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at mindre uforbrugte tilskud til debatskabende aktiviteter overføres til næste års pulje. Endelig påpeger forvaltningen et tidsmæssigt problem i processen.

LOF finder forslaget nødvendigt og godt. LOF foreslår dog, at der i bemærkningerne til nr. 6 og 7 i stedet for ”... annoncering, der kan henføres direkte til de enkelte hold.” skrives ”... annoncering, der kan henføres direkte til de hold, der gennemføres inden for fleksible tilrettelæggelsesformer.”, da det vil være en uforholdsmæssig stor byrde for den enkelte aftenskole at opgøre denne annoncering for hvert enkelt hold. Endvidere foreslås, at der indføres en ny udgiftstype for hold inden for fjernundervisning, nemlig udgiften til adgang til internettet (f.eks. betaling for bredbåndsforbindelse) for underviseren på holdene.

Bemærkninger:

Ministeriet er enig i forslagene, der er imødekommet ved en nyaffattelse af folkeoplysningslovens § 11, stk. 5, jf. lovforslagets ændringspunkt 7. I øvrigt henvises til det anførte i bemærkningerne til **Folkeligt Oplysnings Forbunds** hørings svar.

LVU - Landsforbundet af Voksen- og Ungdomsundervisere er positiv over for muligheden for øget fleksibilitet i tilrettelæggelsen af aftenskolens aktiviteter og glad for muligheden for, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at mindre uforbrugte tilskud af 10 pct. puljen overføres til næste års pulje. LVU er dog utilfreds med, at løn- og ansættelsesvilkår bliver lagt ud til individuel forhandling mellem aftenskolen og den enkelte underviser, men kan dog acceptere forslaget formuleret under forudsætning af, at det fremgår af bemærkningerne, at den enkelte underviseres faglige organisation skal inddrages i forhandlingerne. Herudover bør der afsættes midler til efteruddannelse, så underviserne er i besiddelse af den fornødne kompetence og viden til at planlægge og gennemføre aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer.

Socialistisk Folkeoplysningsforbund tilslutter sig forslaget om fleksible tilrettelæggelsesformer og noterer sig, at formuleringerne ikke udelukker, at de lokale foreninger kan fravælge muligheden for fleksible tilrettelæggelsesformer og fortsætte deres virksomhed som hidtil.

Ungdomsringsen har ingen kommentarer.

Bilag

Følgende myndigheder og organisationer (i alt 23) har afgivet bemærkninger:

Aalborg Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltning, Amatørernes Kunst & Kultur Samråd, AOF Danmark, Børne- og Kulturchefforeningen, Dansk AmatørMusik Union – DAMU, Danske Orkesterdirigenter, Dansk Firmaidrætsforbund, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Oplysnings Forbund, De Samvirkende Invalideorganisationer, Folkeligt Oplysnings Forbund, Folkevirke, Fritid & Samfund, Fritidssamrådet i Danmark, Kommunernes Landsforening, Kulturelle Samråd I Danmark, Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltning, LOF, LVU - Landsforbundet af Voksen- og Ungdomsundervisere, Musisk Oplysningsforbund, Oplysningsforbundenes Fællesråd, Socialistisk Folkeoplysningsforbund.

Følgende (i alt 1) har meddelt, at de ikke har bemærkninger til lovforslaget:
Ungdomsringsen.

Følgende (i alt 14) har ikke afgivet høringssvar:

BUPL, Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd, Center for Ligebehandling af Handicappede, Danmarks Idræts-Forbund, Dansk AmatørMusik Union – DAMU, DATS – Landsforeningen for Dramatisk Virksomhed, Dansk Blindesamfund, Danske Gymnastik- & Idrætsforeninger, Dansk Ungdoms Fællesråd, De Danske Skytteforeninger, Det Centrale Handicapråd, Foreningen af Heltidsledere indenfor Folkeoplysningen, Manuelle Fags Samråd, Netop